

Andragógia záróvizsga-tételek

Érvényes 2023-tól

A záróvizsga annak felmérésére és értékelésére irányul, hogy **a hallgató elérte a kitűzött tanulási eredményeket, képes a megtanult ismereteket és elsajátított kompetenciákat a gyakorlatban hatékonyan alkalmazni, képes a felnőttképzési tevékenységrendszer szakszerű működtetésére.** Elvárás, hogy a hallgató komplex módon, ugyanakkor egyéni megközelítésben, a saját munkájához, tapasztalatához kapcsolódóan (is) adjon számot tudásáról, tudásalkalmazási képességéről.

Az Andragógia MA záróvizsga két részből áll:

1. Diplomadolgozat szóbeli védeése előre elkészített ppt formátumú bemutatóval 10 perces időtartamban (témafelvetés, dolgozat felépítése, kutatási módszerek, legfontosabb eredmények, következtetések, javaslatok – a dolgozat témájától függően, válaszok a korábban kézhez kapott opponensi kérdésekre).

2. Szóbeli felelet komplex záróvizsga tételsor/feladatsor alapján

A záróvizsga feladatsor – 3 témakörbe csoportosítva – 19 tételt tartalmaz. **A 19 tételből 5 tételt (A és B rész) kell kiválasztania a hallgatónak. Mind a három témakörből kell választani tételeket.** A kiválasztott 5 tételről a témavezetőt tájékoztatni kell legkésőbb a diplomadolgozat leadásának határidejéig, illetve a választott tételek számát a hallgatónak fel kell vezetnie a diplomadolgozati konzultációs lapra.

Az „A” tételek az elméleti ismeretek szintetizálására épülnek. Az elméleti tételek kifejtésének az egyes témakörökből elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretekre és hallgatói önreflexióra kell épülnie. A tanult fogalmak, szakkifejezések, elméletek, modellek stb. ismertetésén és alkalmazásán túl a hallgatónak azt is be kell mutatnia, hogy az adott témakörökből tanultakat hogyan tudja alkalmazni a munkájában, szakmai tevékenységei során (munkájához, közéleti aktivitásához, kötelező szakmai gyakorlatához, kutatómunkájához stb. kapcsolódóan).

A „B” tételek az Andragógia MA szakon tanult ismeretanyag komplex gyakorlati alkalmazási képességének vizsgálatára irányul. A „B” tételek egy részének esetében – a záróvizsgát megelőzően – egy komplex feladatot (pl. programtervet, projekttervet, képzési programot, minőségbiztosítási dokumentumot stb.) kell kidolgoznia a hallgatónak a tételben megadott szempontok és kritériumok alapján. A kihúzott tételhez kapcsolódó, előzetesen kidolgozott feladatot a záróvizsgán a bizottság rendelkezésére kell bocsátani, illetve szóban szakszerűen be kell mutatni és szakmailag indokolni kell.

I. Témakör: Andragógia fogalom-, intézmény- és tevékenységrendszere, Andragógiai kutatások

1.A.) Ismertesse a felnőtt tanítási-tanulási folyamat jellemzőit, didaktikai és metodikai specifikumait – a felnőttkori tanulás jellemzői, a felnőtt tanítási tanulási folyamat sajátosságai és specifikus szempontjai a tanulástámogatás megtervezéséhez, a pedagógiai és andragógiai megközelítés különbözőségei, a felnőttoktató szerep kompetenciái, egy felnőttoktatói szerep kiválasztása és az ebben szerzett gyakorlati tapasztalatok bemutatása, további egyéni andragógiai kompetencia-fejlesztési célok meghatározása.

1.B.) Készítsen javaslatot felnőttképzési tárgyú kutatási témákra vonatkozóan! Gondolja át, hogy melyek azok a területek a felnőttképzésben, amelyek tudományos kutatása indokolt lenne és a kutatási eredmények támogathatnák a felnőttképzési praxist és annak eredményességét. Legalább 5 kutatási témát vázoljon fel és mindegyik témát indokolja szakmailag, fogalmazza meg a téma relevanciáját és tényekkel támassza alá téma kutatásának indokoltságát! Nevezze meg, mutassa be azokat a szakirodalmi adatbázisokat, amelyeket használna! Hogyan alkalmazná a résztvevő megfigyelés és a fókuszcsoportos interjú módszertanát?

2.A.) Fejtse ki az alap- az alkalmazott- és az akciókutatás lényegét, a köztük lévő különbséget és hozzon konkrét vagy hipotetikus példát azokra az andragógiai kutatások területéről. Milyen etikai kötelezettségeknek, előírásoknak kell megfelelni egy felnőttképzési célú kutatás (illetve azzal kapcsolatos adatkezelés) esetén?

2.B.) Mutasson be egy Ön által készített, a szakmai és koherencia követelmények figyelembevételével kidolgozott, támogatott képzési programot! Mutassa be a képzési program fejlesztésének folyamatát, a felhasznált jogszabályokat és egyéb szabályozó dokumentumokat, részletezze a képzési program kötelező tartalmi elemeit! Magyarozza el, hogy mit jelent a tanulási eredmény alapú szemlélet a képzésfejlesztésben

3.A) Mutassa be az UNESCO-nak a felnőttoktatás célcsoportjaira vonatkozó iránymutatását a CONFINTEA VII (2022) folyamat és a Marrakech Framework for Action (MFA-2022), továbbá az UNESCO Felnőtt-tanulási és -oktatási Ajánlás (RELA-2015) ismeretében, tekintettel az ENSU fenntarthatósági célkitűzéseire (UN Agenda 2030 for SDGs).

3.B.) Készítsen egy praktikus segédletet azon felnőttképzést folytató intézmények kollégái számára, akik 2020. július 1. után az új típusú engedély alapján szakmai képzést kívánnak folytatni! A hatályos, a 2020. január 1-jét követő felnőttképzési jogi szabályozás alapján foglalja össze a felnőttképzési hatósági engedély megszerzésének folyamatát, és az engedély alapján folytatott képzésekre vonatkozó fontosabb előírásokat!

4.A.) Mutassa be a tanulási eredmény alapú szemlélet lényegét, az Európai és a Magyar Képesítési Keretrendszer szemléletét ezzel kapcsolatban! Mutasson rá arra is, hogy az LLL törekvéseit hogyan támogatja a kimenet alapú gondolkodás, hogyan támogatja az élethosszig tartó tanulást! Váolja fel, hogy a magyarországi köznevelésben, felsőoktatásban és szakképzésben mikor, és hogyan vezették be a kimenet alapú követelményrendszert, mely jogszabályok szabályozzák azt az említett területeken! Végül fogalmazza meg röviden, melyek a tanulási eredmények meghatározásával kapcsolatban a legfontosabb követelmények!

4.B.) Egy konkrét példán keresztül elemezze 2020.09.01. után indítható szakmai képzések rendszerét a felnőttképzők vonatkozásában. Mutassa be a szakképesítésre felkészítő szakmai képzés indításának jogszabályi feltételeit! Térjen ki programkövetelmény és a képzési program kapcsolatára, valamint a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítésre irányuló képesítő vizsga jellemzőire, a szakma megszerzéséről kiállított dokumentum megnevezésére!

5.A.) Ismertesse az EU-nak a felnőttkori tanulással foglalkozó politikájának prioritásait és eszközeit, különös tekintettel az Új Európai Felnőtt-tanulási Akcióterv (NEAAL2021) és az Készségmegújítási Utak c. dokumentumok (Upskilling-Pathways) tükrében az Európai Szociális Jogok Pillérei (European Pillars of Social rights) alapján.

5.B.) Tervezzen egy múzeumandragógiai programot/rendezvényt vagy egy múzeumi kiállítást, amelyet múzeumandragógiai szempontból pozicionálni tud! Külön térjek ki arra, hogy milyen kulturális kommunikációs lehetőségeket igyekezne használni a múzeumi felnőttoktatási program népszerűsítéséhez. A helyzetelemzés részeként vázolja a múzeumok kultúráközvetítő szerepét a mai magyar társadalomban. Térjen ki arra, hogy a tervezett múzeumi program miként kapcsolódik a szolgáltató múzeum gondolatához!

II. Témakör: Felnőttképzés menedzsment, Minőségmenedzsment

1.A.) Jellemezze a mai magyar munkaerő-piacot! (A feladat nem a munkaerőpiacra vonatkozó elméleti ismeretek felmondása, hanem aktuális statisztikai adatok és információk alapján az aktivitás, a kereslet, kínálat, a területi különbségek, jövedelemszint stb., valamint a fontosabb tendenciák (a pandémia hatása a munkaerő-piacra, kihívások a munkáltatók és munkavállalók számára) bemutatása.)

1.B.) Ön egy felnőttképzési szervezet vezetője. Végezze el az adott szervezet makrokörnyezeti elemzését (PEST elemzés)! Konkrét, napjainkra jellemző jelenségeket említsen!

2.A.) A humántőke elmélet alapján mutassa be, miért tekinthető a tanulás-képzés beruházásnak az egyének, a munkáltatók és az állam szempontjából! Aktuális statisztikai adatok alapján mutassa be a különböző iskolai végzettséggel rendelkezők jövedelemszintjét, aktivitási és munkanélküliségi rátáját! Térjen ki a felnőttkori tanulás egyéni, gazdasági és társadalmi hasznára!

2.B.) A feladat egy oktatási projektterv kidolgozása (célok, érintettek meghatározása, ütemterv, erőforrás-terv, költségterv, kockázati terv készítése). A projekttervnek egy konkrét település munkaerő-fejlesztésére kell irányulnia. Tényekkel mutassa be a település munkaerővel kapcsolatos problémáit (pl. munkanélküliség, munkaerő-hiány, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagy száma, hátrányos helyzetű, inaktív társadalmi csoportok) és a projekt szakmai tartalmát ennek megfelelően határozza meg!

3.A.) Ismertesse a csoportfejlődés (csoportdinamika) négy plusz egy fázisait. Részletesen mutassa be a viharzás (storming) fázisának a jellemzőit. Értelmezze a felmerülő konfliktusok funkcióit, s határozza meg a csoportvezető feladatait és optimális viselkedési stratégiáit ebben a fázisban.

3.B.) Dolgozzon ki egy felnőttképzést folytató intézmény tevékenységének önértékelésére vonatkozó eljárást tartalmazó minőségirányítási dokumentumot! A 2020. 01.01-től hatályos felnőttképzési jogi szabályozás alapján határozza meg az önértékelés célját, gyakoriságát, területeit, módszereit!

4.A.) Mutassa be a legfontosabb vezetési stílus-modelleket. Milyen vezetési stílust tart megfelelőnek egy felnőttképzési szervezetben és miért?

4.B.) Mutasson be egy negatív csoportjelenséget, amellyel egy felnőttcsoportban találkozott, és amely akadályozta a csoport eredményes működését. A csoportdinamikai jelenségekről tanultak alapján elemezze a helyzet okait. Dolgozzon ki és mutasson be egy csoportépítő vagy konfliktuskezelő tréning-gyakorlatot a probléma kezelésére.

5.A.) Értelmezze az élethosszig tartó tanulás folyamatában az andragógus és az andragógia szerepét a pályorientációban, pályatanácsadásban, karriertervezésben – a pályatanácsadás eszközei és működésük a gyakorlatban, mutassa be hogyan alkalmazza a pályatanácsadás

eszközeit, módszereit egy konkrét andragógiai esetben. Mutassa be röviden a munkaerőpiac aktuális kihívásait, az andragógia lehetőségeit, eszközeit ezek kezelésében.

5.B.) Készítsen részletes kommunikációs tervet egy új felnőttképzés kidolgozására és elindítására irányuló projekthez egy felnőttképzési szervezetben. A kommunikációs terv a projektötlet felmerülésétől a projekt tervezésén és megvalósításán át a projekt lezárásáig és értékeléséig tartalmazza a kommunikációs aktivitásokat a külső és belső érintettekre vonatkozóan.

6.A) Ismertesse a közvetlen emberi kommunikáció leggyakoribb zavarait. Hogyan lehet elkerülni, illetve mérsékelni ezeket a zavarokat?

6.B.) Egy szabadon választott felnőttképzési tanfolyamhoz dolgozza ki és állítsa össze a kötelezően vezetendő egységes dokumentum szerinti dokumentumokat azokra az intézményekre vonatkozóan, akik 2020. 06.30. után megszerezték az engedélyt és ez alapján folytatják képzéseiket. Mutassa be a dokumentumok tartalmi követelményeit!

7.A.) Válasszon egy felnőttképzési folyamatot a felnőttképzési minőségbiztosítási keretrendszerrel szóló 11/2020. (III.7.) Kormányrendelet alapján! Dolgozza ki az adott folyamatra vonatkozó eljárást és az eljáráshoz határozzon meg legalább 3 indikátort, amelyek megfelelnek az indikátorokkal kapcsolatos elvárásoknak! Mutassa be a folyamatszabályozást!

7.B.) Készítse el és mutassa be egy andragógiai pályatanácsadás tervét – képzési/fejlesztési célok, innovatív módszerek, eszközök (ha vannak andragógus szerepben saját-élményű tapasztalatai ezek tükrében). Mutassa be röviden a munkaerőpiac aktuális kihívásait, az andragógia lehetőségeit, eszközeit ezek kezelésében.

III. Témakör: A felnőttképzés módszertana, Szociálandragógia

1.A) Ismertesse a validációs eljárás, tehát a hozott tudás elismertetését érintő főbb alapelveket, továbbá a validációs eljárás főbb lépéseit, melyek relevánsak a felnőttképzés terén!

1.B.) Ön egy felnőttképzési intézmény vezető állású munkatársa. Mutasson be egy Ön által kidolgozott olyan projekttervet, esélyegyenlőségi stratégiát, melynek célja, hogy a szervezeti kultúrában értéknek jelenjen meg a sokszínűség és annak menedzselése! Prezentálja az intézménye lépéseit az inkluzív felnőttképzési intézménnyé válás felé, hogyan vállalhatnak szerepet a mindennapi működése során a diszkriminációmentesség, az egyenlő bánásmód és az egyenlő esélyek, a méltányosság előmozdításában.

2.A.) Romológiai alapismereteit összegezve mutassa be a magyarországi cigányság történelmét, nyelvi és kulturális differenciáltságát, területi elhelyezkedését, megélhetési stratégiáit, közéleti szerveződéseit, s határozza meg létszámukat (definíciós problematika)! A tétel lezárásaként foglalja össze, hogy a romológiai ismereteket hogyan tudja alkalmazni szakmai tevékenységei során!

2.B.) Tervezzen 30 órás, tanúsítványt adó továbbképzést a Szakképzési Centrumok oktatóinak a szakképzés új rendszeréről, a kimenet alapú szemlélet értelmezéséről a szakképzésben! Állítsa össze a továbbképzés teljes dokumentációját, a programját, tematikáját, és határozza meg a továbbképzés elérni kívánt tanulási eredményeit! Készítsen felhívó levelet/szórólapot/ismertetőt is a továbbképzésen való részvételre!

3.A.) Értelmezze a hátrányos helyzet fogalmát szocioökonómiai és szociokulturális megközelítésben egyaránt. Ismertesse az egyenlő bánásmód követelményének hazai jogi szabályozásának alapjait, a hátrányos megkülönböztetés, a védett tulajdonságok, a pozitív diszkrimináció, valamint az előnyben részesítés fogalmi kereteit.

3.B.) Mutasson be egy olyan óratervet (amennyiben pedagógus, akkor a tantárgyához kapcsolódóan, amennyiben nincs pedagógusi végzettsége, akkor az andragógiai tanulmányaihoz kapcsolódó témakörben), amely a konstruktivista pedagógiára épül, felépítésében is alkalmazza az elméletet és beépíti a kooperatív módszereket.

4.A.) Értelmezze a fogalmi váltást, mint belső folyamatot, illetve azokat a pedagógiai eljárásokat, amelyek lehetővé teszik annak bekövetkezését. Térjen ki az előzetes tudás fogalmára és szerepére a konstruktivista tanuláselméletekben. Ismertesse a konstruktivizmusnak az andragógia számára releváns téziseit.

4.B.) Készítsen el és mutasson be egy esetleírást, melyben andragógiai szakmai céljai támogatásához a mentálhigiénés megközelítést alkalmazza.

5.A.) Hasonlítsa össze a tanulással, tanítással kapcsolatos paradigmákat abban a tekintetben, hogy melyik paradigmának mi az ismeretelméleti alapja, milyen a pedagógiai eljárásoknak a logikája, melyek a pedagógiai eljárásokat meghatározó alapelvek, illetve a különböző paradigmák hogyan értelmezik a tanulási folyamatot.

5.B.) Készítsen ismeretterjesztő anyagot a hazai és európai demográfiai trendekről, valamint a demográfiai változások okozta oktatási és képzési igényekről. Közérthetően mutassa be az aktív öregedés fogalmát, az ageizmust és térjen ki az idősek tanulási és szociális jellemzőire, az időskori tanulás néhány aspektusára.

6.A.) Sorolja fel és értelmezze a tanulási stílusokat. Értelmezze az önszabályozó tanulást. Hozza összefüggésbe a tanulás jellemzőit az intelligenciterületekkel. Határozza meg a módszerválasztás tényezőit. Ismertesse a felnőttek oktatásának módszerei (előadó-központú módszerek, résztvevő-központú módszerek, szituációs módszerek).

6.B.) Értelmezze a felnőtt tanítási-tanulási folyamat mentálhigiénés megközelítését – mi a mentálhigiéné, mi az andragógus mentálhigiénés szerepe, egy konkrét eset bemutatásával ismertesse a mentálhigiénés megközelítés gyakorlati alkalmazását az andragógus szakmai szerepéből.

7.A.) Határozza meg a tanulóközpontú felnőttképzés négy alappilléret és indokolja, példával illusztrálja azok megalapozottságát és szükségességét a felnőttkori tanulást/tanítást illetően! Térjen ki a felnőtt tanulók pedagógiai módszerekhez képest eltérő tanulási igényeire.

7.B.) Tervezzon meg egy képzést, aminek az a célja, hogy egy tetszőlegesen kiválasztott célcsoport számára bevezető szintű romológiai ismereteket adjon át. A program kidolgozása során mutassa be, miért és milyen fókusszal van szüksége a kiválasztott célcsoportnak a romológiai ismeretekre, illetve milyen tartalmakat, milyen módszerekkel ad át a célcsoport számára.